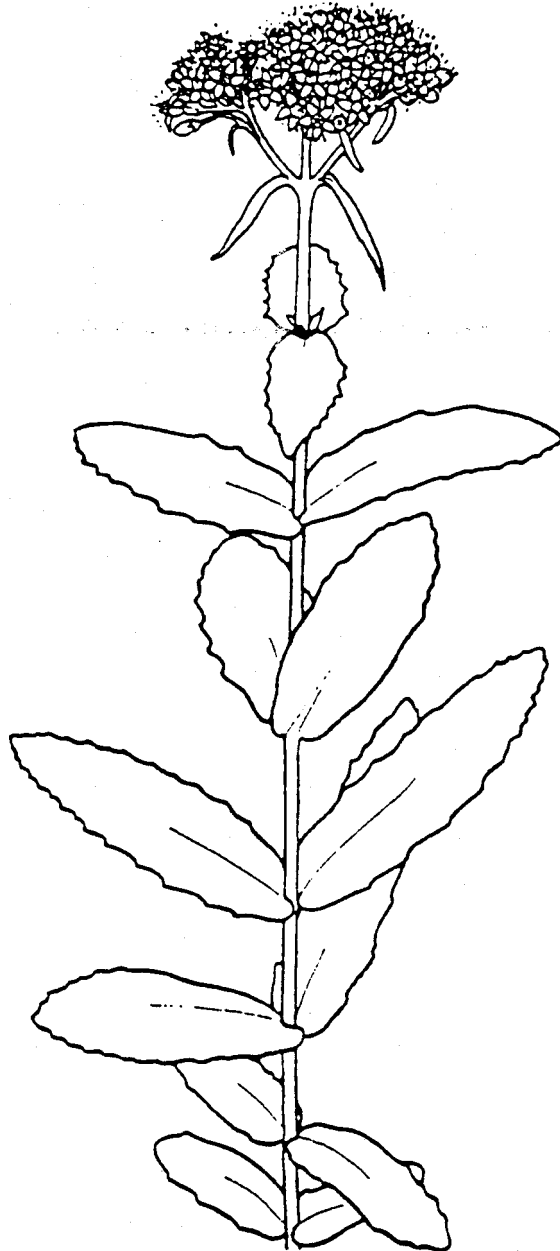

Alnholms naturreservat

SKÖTSELPLAN UPPRATTAD 1993

Länsstyrelsen i Ostergötlands län

SKÖTSELPLAN FÖR ALNHOLMS NATURRESERVAT

Förord

Denna skötselplan har upprättats 1993. Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. Enöversyn bör göras senast om 10 år för att bedöma behovet av revidering.

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Östergötland i samråd med skogsvårdsstyrelsen. Planförfattare har varit Anna-Karin Willner.

Innehållsförteckning

Allmän beskrivning

- 1 Administrativa data**
- 2 Grund för beslut**
 - 2.1 Grund för beslut
 - 2.2 Föreskrifter
- 3 Översiktliga beskrivningar av befintliga förhållanden**
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Kulturhistoriska förhållanden
 - 3.3 Markanvändning
 - 3.4 Tillgänglighet
 - 3.5 Slitage och störningskänslighet

Plandel

- 1 Disposition av mark**
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer
- 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv**
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Information
 - 2.3 Utmärkning av reservatets gräns
- 3 Tillsyn**
- 4 Revidering av skötselplan**
- 5 Finansiering av naturvårdsförvaltningen**
 - 5.1 Ekonomisk utredning
 - 5.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

BILAGOR

Föreskrifter

Topografisk karta, skala 1:50 000

Fastighetskarta, skala 1:10 000 4

Ekonomisk utredning

1. ADMINISTRATIVA DATA

Alnholm

naturreservat

05 02 016

1971-09-24

Söderköping

S:t Anna

Nordligaste udden på Aspöja

Ekonomiskt kartblad

087 53

Topografiskt kartblad

0873

2,7 ha

Aspöja 2:18

Staten genom naturvårdsverket

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

2. GRUND FÖR BESLUT

2.1 Grund för beslut

Alnholms speciella berggrundssammansättning med sina välutbildade veckningsmönster är en utomordentligt värdefull och skyddsvärd naturmiljö. Området är också viktigt för det rörliga friluftslivet.

2.2 Föreskrifter

Reservatsbeslutet återfinns i sin helhet i bilaga 1.

ÖVERSIKTLIGA BESKRIVNINGAR AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Geologi och topografi

Urberget som går i dagen i Östergötlands skärgård bildades för ungefär 2 miljarder år sedan. Vid veckningsrörelser sprack ofta det övre stelade bergrundslagret upp och underliggande magmor kunde tränga upp och fylla ut sprickor och tomrum. På Alnholm är detta mycket tydligt. Vindlande mörka band av pyroxenhaltiga bergarter slingrar sig fram mellan vita och rödaktiga lager av urkalksten (marmor). Från ca 1700 till 500 miljoner år sedan överlagrades urberget av sedimentära bergarter. Dessa har under årens lopp eroderats bort. Den sista stora mekaniska nedslipningen skedde under den senaste istiden, för ca 10 000 år sedan. Därefter är det framför allt den kemiska vittringen som påverkat berggrunden. De mörka bergarterna här är hårdare än den ljusa urkalkstenen.

Urkalkstenen har därför vittrat snabbare och dess gropiga yta ligger idag närmare en decimeter djupare än de mörka banden.

Nära uddens krön ligger en jättegryta som bildats av virvelströmmar och löpstenar under istidens slutskede för ca 10 000 år sedan.

Den östra stranden är täckt av klapperstenar.

Vegetation

Alnholms norra udde är exponerat för väder och vind. Klipporna är kala så när som på enstaka lavar. Så fort topografin erbjuder minsta skydd återkommer växtligheten. I sprickor och skrevor t ex lyckas uttorkningståliga växter som gul fetknopp och kärleksört hålla sig kvar.

I södra delen av reservatet växer en yppig lund. Oxel och ek är de vanligaste trädslagen men också klibbal, rönn, ask, björk, vildapel och tall förekommer. Enstaka träd är kraftiga och spärrkroniga och däremellan växer en tät ungskog.

I skyddade svackor mellan klipporna och lunden finns öppna partier. Här återfinns en hävdgynnad flora med bl a blodnäva, solvända, mandelblom, jungfrulin samt Adam och Eva. En dominerar buskskiktet men också nypon förekommer och i reservatets sydvästra del växer täta slånsnår.

Djurliv

Runt Alnholm, liksom i övriga skärgården, är fågellivet livligt. Vid besöket observerades bl a flera exemplar av knölsvan, ejder, skrattnås och gråtrut. I lunden återfinns kraftiga träd och en del död ved. Det ger förutsättningar för vedlevande insekter och för fågellivet är tillgången på föda och skydd betydelsefull.

Ainholm är en del av Aspöja vilket innebär att de landdäggdjur som finns där också har möjlighet att ta sig till Ainholm.

3.2 Kulturhistoriska förhållanden

I lunden vid reservatets södra del finns enstaka äldre, spärrkroniga träd omgivna av tät ungskog. Det tyder på att området hävdats hårdare förr.

Ainholm var för ungefär 100 år sedan (enligt häradskartan från 1978) skilt från Aspöja genom ett smalt sund. Det är möjligt att ett mindre antal djur skeppades ut till holmen för att beta.

3.3 Markanvändning

Ainholm är idag en del av en större fårbetad fålla.

3.4 Tillgänglighet

Naturreservatet kan endast nås med båt, men också det kan ha sina svårigheter eftersom det inte alltid är lätt att hitta ett lämpligt ställe att gå iland på.

3.5 Slitage och störningskänslighet

Någon risk för störningar och slitage anses inte föreligga för närvarande.

PLANDEL

1. DISPOSITION AV MARK

1.1 Övergripande mål

Reservatet ska skötas så att dess intressanta geologiska ytformer bevaras och det rörliga friluftslivets intressen skyddas.

1.2 Generella riktlinjer

Reservatets naturvärden kommer att bestå om området undantas från ingrepp. Att udden betas av får och ibland av nöt som därigenom håller vissa områden öppna underlättar för det rörliga friluftslivet och gynnar den hävdberoende floran.

För att öppna upp ytterligare betesmarker ska en lätt röjning genomföras. I huvudsak är det unga träd och sly som ska tas bort medan äldre träd sparas.

2. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV 2.1

Övergripande mål

Målet med reservatet är delvis att hålla udden öppen för det rörliga friluftslivet. Några särskilda anordningar för rekreation och friluftsliv är dock inte behövliga.

2.2 Information

På uddens norra del finns en informationsskylt. Skylten är dock rätt gammal och svårförstålig och bör därför bytas ut. Ytterligare ett par skyltar bör sättas upp där fritidsbåtar kan lägga till.

Området finns beskrivet i Länsstyrelsens skrift "Skyddad natur i Östergötland" (1987) och i Länsstyrelsens bok "Natur Kultur i Östergötland" (1983).

2.3 Utmärkning av reservatets gräns

Reservatsgränsen ska utmärkas enligt svensk standard (SIS 031522).

3. TILLSYN

Tillsynen av reservatet ska i möjligaste mån samordnas med tillsynen av angränsande reservat.

4. REVIDERING AV SKÖTSELPLAN

En översyn av skötselplanen bör göras om 10 år för att bedöma behovet av en revidering. Revideringen berör i första hand riktlinjer och åtgärder.

5. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Ekonomisk utredning

Länsstyrelsen har i samråd med skogsvårdsstyrelsen gjort en ekonomisk utredning daterad 1993-11-26 (bilaga 4).

5.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av staten

- Utmärkning av reservatets gräns
- Røjning, 2 dagsverken
- Informationsskyttar

EKONOMISK UTREDNING

1993-11-26

Engångskostnader:

Markering av reservatets gräns	3000 kr
Informationsskyltar	15 000 kr
Röjning, 2 dagsverken	2000 kr
<hr/>	
	20 000 kr

Den ekonomiska kostnadsberäkningen grundar sig på 1993 års prisnivå.

LÄNSSTYRELSEN
Östergötlands län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten

Kopia

BESLUT

05.33-205 1 (3)

24.9.1971

11.121-372-71

exp rek/mb
kopia
se särskild
avsändnings-
lista
akten (NR p)

Domänverkets Centralförvaltning
Box 2093
103 13 STOCKHOLM 2

Naturreservat på fastigheten Aspöja 2:18 (Alnholm) i
S:t Anna socken, Stegeborgs kommun

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen
nedannämnda fastighet som naturreservat med nedan angivna
föreskrifter.

<u>Benämning</u>	Alnholms naturreservat
<u>Reservatområde</u>	Fastigheten Aspöja 2:18, utgörande nordligaste udden, Alnholm, på ön Aspöja
<u>Areal</u>	2,69 ha
<u>Ägare</u>	Kungl Maj:t och kronan
<u>Kommun</u>	Stegeborg

Syfte

Förordnandets syfte är att säkerställa ett för kändedomen
om landets natur betydelsefullt och med avseende på berg-
grundens ytformer märkligt område, därtill av vikt för
det rörliga friluftslivet.

Föreskrifter gällande ägare och nyttjanderättshavare

Det är förbjudet

- 1 att spränga, schakta, gräva, hacka, bedriva täkt eller
på annat sätt skada naturföremål eller ytformer
- 2 att anordna upplag av något slag
- 3 att utföra fyllning av något slag
- 4 att framdraga luftledning
- 5 att uppföra byggnad
- 6 att jaga

Föreskrifter gällande allmänheten

Det är förbjudet

- 1 att hacka, gräva eller på annat sätt skada naturföremål eller ytformer
- 2 att släppa hund eller andra husdjur fria inom området
- 3 att uppgöra eld
- 4 att tälta
- 5 att på störande sätt utnyttja radiomottagare, grammofoon, bandspelare eller dylikt

Länsstyrelsen erinrar om de förbud, som allmänt gäller beträffande annans områden, varvid här må nämnas förbuden

dels enligt naturvårdslagen att skräpa ned utomhus med plåt, glas, plast, papper, avfall eller annat

dels enligt jaktlagen att olovligen jaga, fånga eller skada djur, bortföra ägg, ungar eller bon

dels ock enligt brottsbalken att olovligen av växande träd taga grenar eller ris m m

Vård- och förvaltningsföreskrifter

Reservatområdet skall förvaltas av domänverket eller den som domänstyrelsen efter samråd med statens naturvårdsverk förordnar därtill.

Området skall utmärkas av förvaltaren i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

Förvaltaren skall kunna tillåta att området betas.

I beslutet må ändring sökas hos Kungl Maj:t genom besvär, vilka skall, vid äventyr av talans förlust ha inkommit till jordbruksdepartementet inom tre veckor - beträffande menighet inom fem veckor - från det klaganden fått del av beslutet.

LÄNSSTYRELSEN
Östergötlands län

Kopia

BESLUT

05 33-205 3

24.9.1971

11.121-372-71

I den slutliga handläggningen av detta ärende har förutom undertecknade deltagit länsassessorn **Hans Fernwall**, bitr länsarkitekten Gösta Land och överlantmätaren Rolf Davids-son.

Per Eckerberg
Landshövding

Arne Krigström
T f naturvårdsdir

Bilagor
Avsändningslista
Karta

Bestyrkes

Sylvia Karlsson

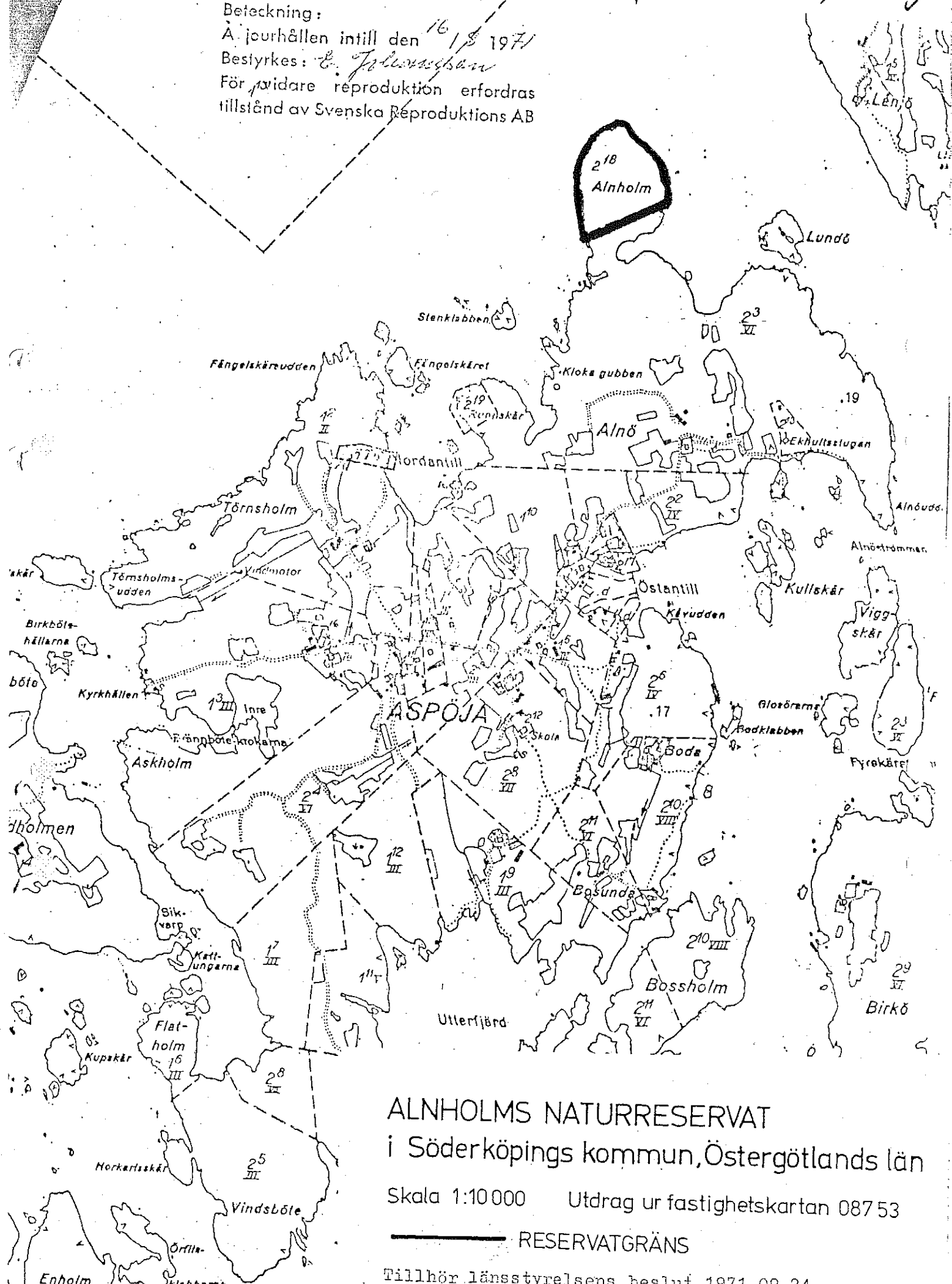
sk

ROKONIA

Kopia av fastighetskartan HAMMARINDS H.D. 08753 N

Alnholms Naturreservat, Bilaga

Beteckning:
Å jourhållen intill den 16/8 1971
Besyrkes: E. Jönasson
För vidare reproduktion erfordras
tillstånd av Svenska Reproduktions AB

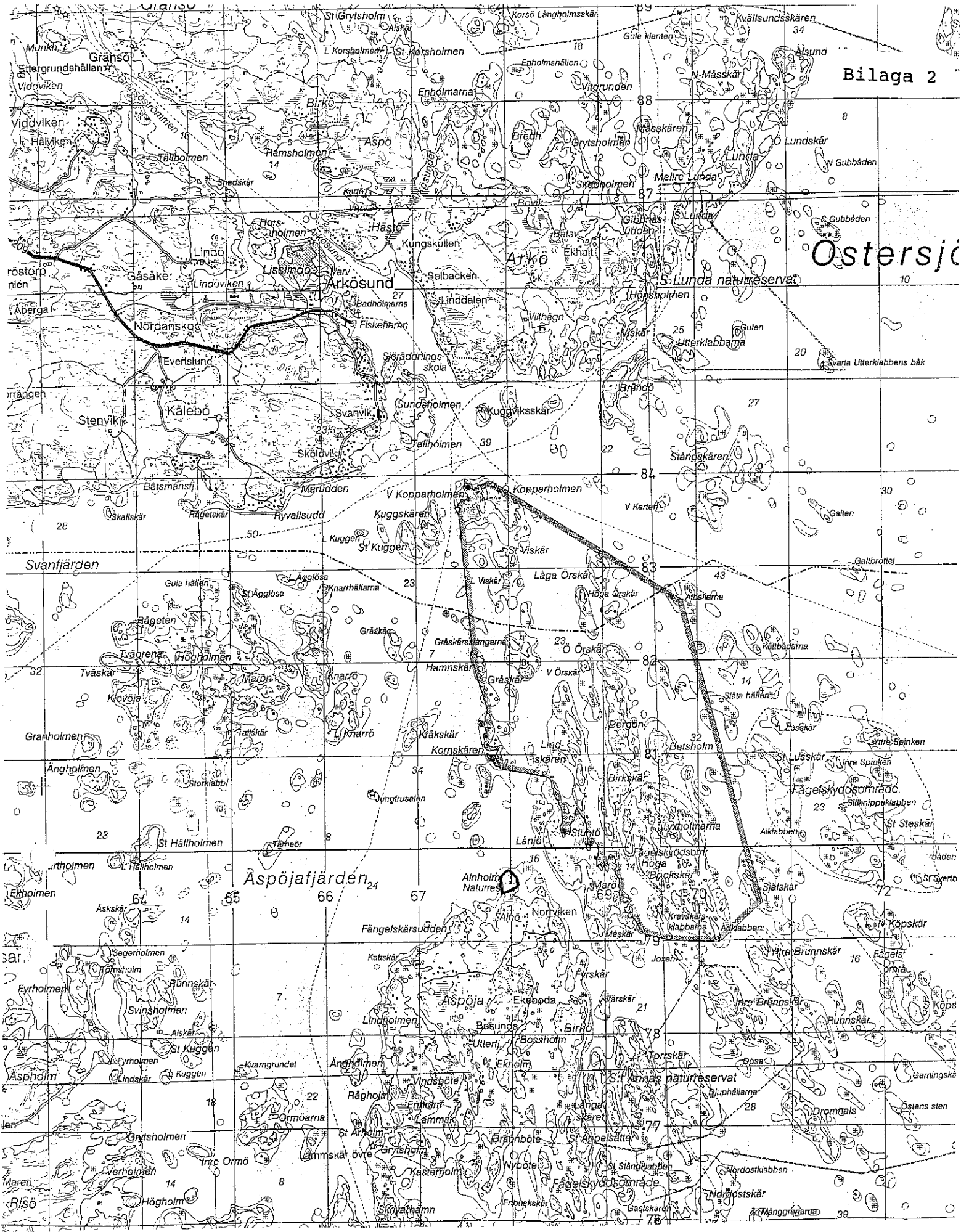
ALNHOLMS NATURRESERVAT i Söderköpings kommun, Östergötlands län

Skala 1:10 000 Utdrag ur fastighetskartan 087 53

— RESERVATGRÄNS

Tillhör länsstyrelsens beslut 1971-09-24

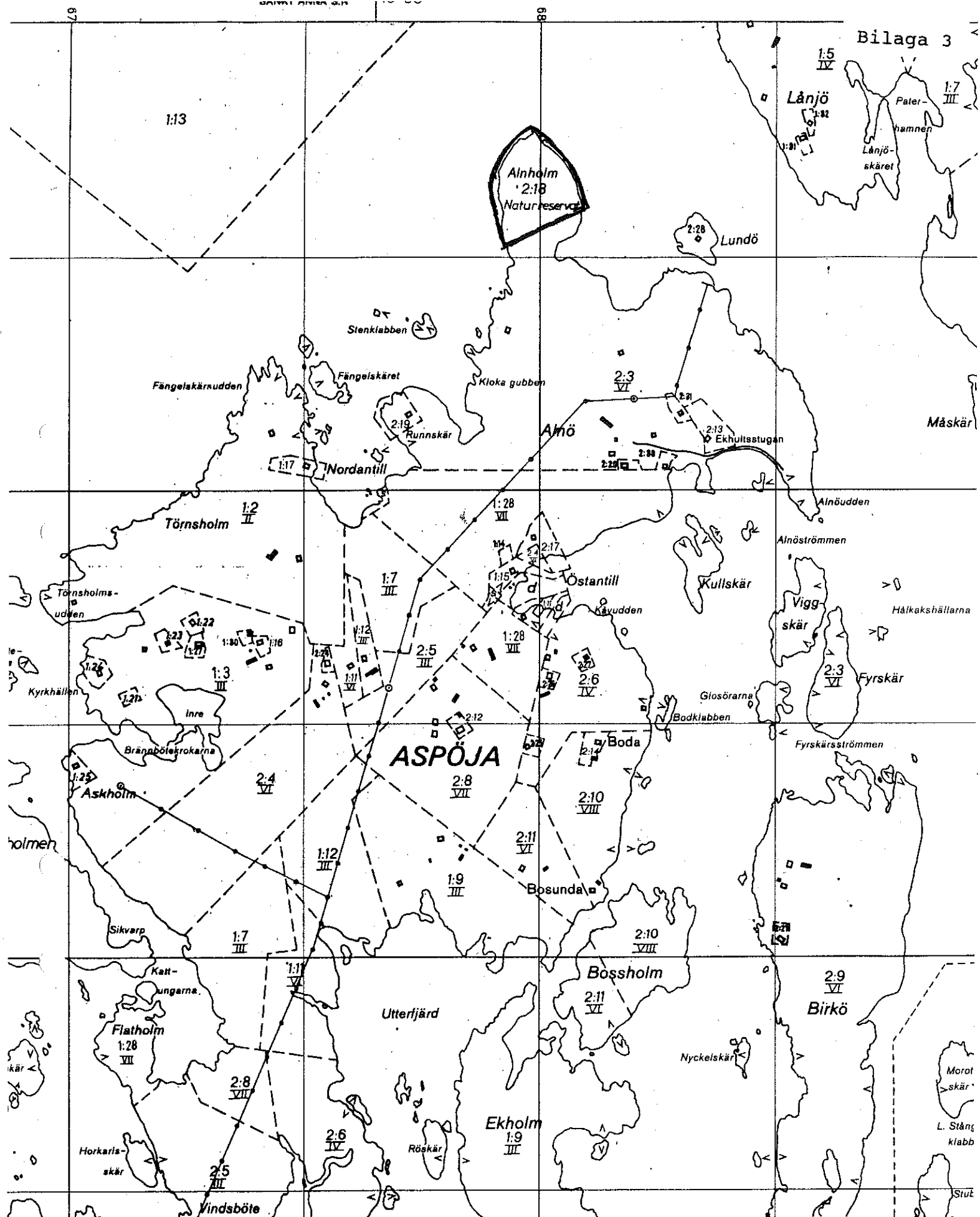
Ostersjön

ALNHOLMS NATURRESERVAT

Utdrag ur topografiska kartan, blad 087 3

Skala 1:50 000

ALNHOLMS NATURRESERVAT

Utdrag ur fastighetskartan, blad 087 53

Skala 1:10 000